

1

Den femte september får forfatteren Max Schmeling et brev i et brev fra sit forlag.

Det er den slags, der sker. Det plejer at dreje sig om en eller anden fra Østrig eller Spanien, som vil have en autograf, eller om en eller anden, der har læst hans seneste bog og har fundet et eller andet sært på side 255.

Håndskrevet. Det er heller ikke usædvanligt. Mennesker som er født i den første halvdel af nittenhundredetallet, kan ofte huske fra skoletiden at skrive i hånden.

Hans navn i prentede versaler på forsiden af kuverten, understreget. Blåt blæk. Han sprætter kuverten op og tager et simpelt A4-ark – foldet to gange – frem.

Klokken er kvart i elleve om formiddagen. Han har spist sin normale morgenmad på Café Mefisto, har gået sig en tur gennem Deijkstraakvarteret og har netop sat sig for at skrive noget. Måske gå videre med yderligere et kapitel af den roman, som han er sikker på er ved at falde fra hinanden. Det er også sådan noget, der sker, men man skal jo foretage sig noget, mens man venter på døden.

Brevet er bare på nogle få linjer. Håndskriften er lidt svær at læse, men i mange år har Max Schmeling arbejdet som modermållærer, så han er vant til at tyde alt så nogenlunde.

Gimsen, den 21. august 2013

Kære Max

Det er Tibor, som skriver. Du husker mig vel? Jeg har trods alt reddet dit liv to gange, så jeg synes, at du skylder mig en tjeneste. Sagen er, at det står slemt til med mig, og at jeg ikke har ret lang tid tilbage, men der er noget, som jeg er nødt til at få gjort. Og jeg har brug for din hjælp.

Livet er ikke blevet, som vi engang forestillede os.

Jeg vil være taknemmelig, hvis jeg hører fra dig så hurtigt som muligt.

Venlige hilsener

Tibor Schittkowski

Længst nede står der en adresse i Gimsen og et telefonnummer. Det er det hele.

Han støtter hovedet i hånden og læser brevet igen. Fortryder, at han sprættede det op, samtidig med at han forsøger at finde ud af, hvad han nu skal gøre. Om han bare skal lægge det i bunken med fremtidige opgaver, eller om han skal gøre noget ved det med det samme.

Eller om han skal glemme det. Et problem, der opstår, når man besvarer breve fra ukendte mennesker, er at man ni gange ud af ti får nye breve. Et svar på svaret. Dette svar

er ofte lidt mere udførligt, og det indeholder altid et eller flere eksplicitte spørgsmål.

Besvarer man nu dette brev eller disse spørgsmål – normalt er det jo meget let at gøre, hvis der er tale om en almindelig korrespondance – så dukker der ret hurtigt en ny kommentar op. Og så sidder man dér. Konversationen er i gang, og man kan ligesom ikke få den afsluttet, medmindre man opfører sig lidt uhøfligt.

Max bryder sig ikke om at være uhøflig. Og skal han alligevel være det, kan han lige så godt være det fra begyndelsen. Ved at lade være med at svare på den første henvendelse. Og når vedkommende så dukker op i en kø, der venter på autografer i en boghandel et halvt år efter, kan han ganske enkelt lade, som om han ikke forstår, hvad det drejer sig om. Han har bestemt aldrig modtaget noget brev. Og man kan da heller ikke stole på postgangen i vore dage – hverken den almindelige eller den elektroniske.

Men Tibor Schittkowski er ikke nogen ukendt person. Max flytter sig fra skrivebordsstolen over til sofaen og forsøger at huske ham. Tænker på, om han nogensinde har mødt ham, efter at de er blevet voksne.

Så vidt han kan huske, er det ikke tilfældet. Det må have været i slutningen af teenageårene, at de mødtes sidste gang. Nu er der gået fyrrer-femogfyrrer år, og han påstår, at han har behov for hjælp.

Fordi han er døende og har brug for at gøre et eller andet?

Hvilket?

Hvorfor netop Max Schmeling?

Fordi han skylder ham det?

Absurd. Det er det ord, der klinger tydeligst i hovedet på

Max. *Absurd*. Han kan huske, at Tibor Schittkowski var en noget sær størrelse dengang, og måske er hans liv fortsat i den retning. For de fleste mennesker ser det ud på den måde – det går skævt, uanset om man vil det eller ej. Men man kan jo aldrig vide. Femogfyrre år er trods alt et stykke tid, og hvorvidt Max selv har så forfærdelig meget tilbage af den femtenårige eller attenårige, han engang var, ja, det er naturligvis ikke et spørgsmål, som kan besvares i en håndvending.

Der er en linje i brevet, som skurrer mere end de andre. *Livet er ikke blevet, som vi engang forestillede os det*. Hvad mener Tibor med det? Er det en slags visdom, han ønsker at dele med nogen? Eller tænker han bare på sit eget liv? Hvorfor skriver han så *vi*? Kombinationen med udtrykket *engang* virker jo mildt sagt ejendommelig. Som om det handlede om netop ham og Max. Som om de engang havde en fælles plan, noget han bestemt har svært ved at huske.

Eller vil han bare hæve sit eget elendige liv op til noget mere almengyldigt? Et *vi* er jo trods alt en smule større end et *jeg*.

Max ved ikke, om det er spørgsmål med nogen grad af relevans, men han bliver alligevel liggende i sofahjørnet og funderer. Forsøger at tænke tilbage og huske et eller andet. Muligvis falder han også i søvn – ja, det gør han naturligvis, for en halv time senere vågner han op og har på en eller anden måde fundet et svar på spørgsmålet.

På hvordan han skal forholde sig til brevet, altså. Måske var det noget, der dukkede op i drømmen, det er ikke umuligt. Jo ældre man bliver, desto sværere synes det at være at opretholde den der grænse mellem drøm og virkelighed.

Sværere, men også mindre nødvendigt, end man bildte sig ind som yngre.

Telefonen ringer en del gange, før han får svar.

“Ja?”

En træt stemme. Det er naturligvis bare et kort svar, men han synes, at han kan høre en form for opgivelse. Men er han nu døende, tænker Max, så har han vel al mulig ret til at være træt.

Men der er også en antydning af en anklage, som om han lige er blevet forstyrret i noget vigtigt, som om opringningen trænger sig ind på et privat og forbudt område. Hans første impuls er at lægge på, men et eller andet i den efterfølgende stilhed får ham til at gå videre. Det der sekund, eller hvad det nu kan dreje sig om.

“Tibor Schittkowski?”

“Ja.”

Uden spørgsmålstegn denne gang. Men lige så træt. Max forklarer, hvem han er, og siger, at han har modtaget brevet via forlaget.

Det forandrer tonefaldet ganske betragteligt.

“Storken? Er det virkelig dig? Det var fandens.”

Max tænker over, hvor lang tid siden det er, at han har hørt sig selv omtalt på den måde. Der var ikke særligt mange, som anvendte det øgenavn allerede dengang, for fyrre eller halvtreds år siden. Han havde ganske vist en storkelignende fysiognomi i de tidlige teenageår, men ingen af hans rigtige venner har nogensinde kaldt ham det. Havde han i det hele taget haft nogen *rigtige venner*? Og hvad mener man egentlig med det?

Pludselig kan han huske, at der var dem, der kaldte Tibor for *Skidtbunken*. Inspireret af hans usædvanlige efternavn. Men han beslutter sig for at glemme den betegnelse og ikke minde ham om det.

“Det er det,” svarer han i stedet. “Jeg fik dette brev, og så tænkte jeg, at jeg i det mindste ville ringe til dig for at høre, hvordan du har det ...”

“Skidt,” svarer Tibor med det samme. “Rigtigt skidt. Jeg har nok ikke lang tid tilbage. Jeg har ALS, hvis du ved, hvad det er ... er mere eller mindre lammet. Og det spreder sig i hele kroppen. Jeg sidder i kørestol hele tiden. Når jeg altså ikke ligger ned.”

“Det gør mig ondt at høre,” siger Max Schmeling.

Han har aldrig være specielt god til at kondolere eller til at udtrykke medlidenhed. Han har svært ved at finde de rigtige ord, og fordi det her handler om et medmenneske, som han ikke har set i næsten et halvt århundrede, er han usikker på, om der i det hele taget findes rigtige ord. Hvis han for eksempel påstod, at han *er oprigtigt ked af det på dine vegne*, ville det klinge falsk i alles ører.

“Men man vil jo under alle omstændigheder gerne forlade livet her på jorden på den rigtige måde,” svarer Tibor efter den pause, der er opstået.

“Det passer med mine erfaringer,” svarer Max uden at have den mindste anelse om, hvad han mener. Eller om hvor samtalen er på vej hen.

“Så hvis du ville kigge forbi, ville jeg være taknemmelig.”

“Kigge forbi?”

“Ja.”

“Hvor er det, du bor? Eller ligger du på hospitalet?”

“Jeg har pleje tolv timer i døgnet. Men så længe jeg kan blive hjemme, så gør jeg det. Eggerstraat 14, men jeg går ud fra, at du ikke har været i Gimsen i en del år?”

“Det er korrekt,” bekræfter Max.

“Det er et nybygget område. Jeg flyttede ind, da det blev færdigt for tre år siden. Dengang havde jeg det nogenlunde ... ude ved ungdomsfængslet, hvis du kan huske det?”

“Pokerskoven?”

Tibor Schittkowski ler. Det lyder en smule anstrengt. Max gætter på, at det er sygdommen, som lægger hindringer i vejen.

“Nemlig. Men den er der nu ikke meget tilbage af mere, frygter jeg. Hvornår var du her sidste gang?”

Max tænker efter. “For syv-otte år siden vil jeg mene.”

“For at skrive autografer i boghandelen?”

Også det bekræfter han.

“Jeg boede her ikke dengang. Men jeg læser en del. Har vel to eller tre af dine bøger ... og ja, det er faktisk på grund af det, at jeg har brug for hjælp. Selvom du jo sikkert er en travl mand?”

“Ja da,” siger Max. “Der er en del at tage sig til. Og jeg ved ikke rigtigt ...”

“Du bor i Maardam, har jeg læst.”

Max venter.

“Det tager ikke mere end tre timer med toget. Jeg mener faktisk, at du skylder mig det her. Man er nødt til ...”

Han afbryder sig selv og begynder at hoste.

“Ja?”

“Man er nødt til at danne sig et fornuftigt begreb om livets

infrastruktur, når man har det, som jeg har det.”

“Livets infrastruktur?”

“Kald det, hvad du vil. Jeg er sikker på, at du forstår, hvad jeg mener. Du sysler jo med ord og tanker. Det er jo sådan, du har arbejdet dig frem, ikke?”

“Jo ... jo ...”

“Så længe jeg ikke har stillet træskoene, har jeg al den tid, der er i verden. Men det kan jo ske, at lammelsen også rammer talen, så det ville nok være bedst, hvis du kom inden for en uges tid ... eller allerhøjst et par stykker. Prognosen er en smule usikker. Min læge har givet mig et par måneder, maksimalt et halvt år. Det kommer ligesom krybende nedefra og opefter, så den sidste tid bliver det nok som at ligge som en glemt bøf og vente på forrådnelsen.”

“Jeg er med,” siger Max.

Hvilket er en sandhed med modifikationer. Til trods for det dystre emne, lyder Tibor nærmest oprømt. *Som en glemt bøf?* Det virker under alle omstændigheder, som om han accepterer sin situation, og Max begynder at føle en modstræbende nysgerrighed. Hvordan det nu ellers står til med Skidtbunken, så virker det, som om han er ganske klar i hovedet. Og som om han har læst Max’ tanker, så understreger han præcis det.

“Der er ikke noget galt med mit hoved, det skal du vide. I hvert fald ikke mere, end der altid har været. Jeg løser sudo-kuopgaver, og jeg kan stadigvæk huske samtlige medaljevindere i atletik fra de Olympiske Lege i Rom.”

“Sølv på femtenhundrede meter?” siger Max.

“Jazy,” siger Schittkowski. “Franskmand.”

“Okay,” svarer Max. “Det er rigtigt. Men hvad er det egent-

lig, du vil? Jeg tror ikke helt, at jeg fatter, hvad jeg skulle kunne hjælpe dig med.”

“Naturligvis gør du ikke det,” siger Tibor. “Jeg er jo ikke kommet til sagen endnu. Men det er heller ikke noget, vi kan snakke om i telefonen. Du må ganske enkelt se at komme hertil. Tre timer med toget, som jeg sagde. Skift i Aarlach, naturligvis. Kører du i bil, tager det nok nogenlunde lige så lang tid. Jeg ved ikke, hvad du foretrækker.”

Efter en alt for kort tøven – så kort at det i praksis handlede om noget helt andet end tøven, måske i virkeligheden det modsatte – siger Max, at han tager imod invitationen. Han beder bare om en smule betænkningstid til at finde en dato.

“Ikke for langt ude i fremtiden,” siger Tibor igen. “Næste uge ville passe fint.”

Max lover, at han vil kigge i sin kalender og ringe tilbage et par timer senere.

Han forlader sofaen. Sætter sig ved skrivebordet og stirrer en tid ud ad vinduet. Et par småfugle smutter rundt i buskadset derude, til trods for at man befinder sig i begyndelsen af september. Hans tanker hopper rundt på nogenlunde samme måde. Han har virkelig ingen lyst til at tage til Gimsen, hverken med bil eller med tog. Hverken for at møde Schittkowski eller af andre årsager. Sommeren er forbi, han har planlagt at skulle have uafbrudt arbejdsro i mindst en måned, og selv hvis hans aktuelle skriveprojekt finder på at bryde sammen eller at implodere (eller hvordan det nu går for sig, når romaner begår selvmord), så har han i hvert fald tænkt sig at give det en reel chance. Man

er faktisk nødt til at sætte sig ned og anstrenge sig. Ordene kommer ikke gratis til én, navnlig ikke når man har passeret de tres, når man har udgivet en bog om året i umindelige tider, og når man ikke bryder sig om at gentage sig selv.

Fandens også, tænker forfatteren Max Schmeling og ser i sin kalender. Det forholder sig præcis, som han havde forventet, og som han i realiteten godt vidste: Den kommende uge er lige så indholdstom som en langfredag i halvtredserne.

Og således går det til, at han godt en time senere laver en aftale med den døende skidt bunke Tibor Schittkowski om at mødes med ham i hans hjem i det, der tidligere var Pokerskoven i Gimsen.

Tirsdag eftermiddag i næste uge. Helst engang efter klokken to, fordi sygeplejersken plejer at lade sin patient i fred mellem to og fem, og fordi patienten helst vil diskutere det, han vil diskutere, under fire øjne.

Det er sådan, det begynder. Eller måske begynder det en sommerdag i midten af tresserne. Eller endnu tidligere. Men selv ikke med tyve romaner bag sig er det let at finde det der øjeblik, som sætter alting i gang.

2

Noget om Max selv. Det er man nok nødt til. Så han ikke bliver blandet sammen med alt muligt andet.

Hans fulde navn er Max Herrgott Schmeling. Hans far hed Alois Kopper og var skotøjshandler på torvet i Gimsen fra slutningen af krigen og frem til begyndelsen af halvfjerdserne. Efter at Max' mor døde – af tuberkulose, drengen var dengang tolv, snart tretten og enebarn – skiftede far og søn navn til Schmeling. Max havde allerede sit fornavn fra ham bokseren, ham der havde slået selveste Joe Louis i gulvet og været verdensmester i sværvægt i en kort periode. Alois Kopper havde i sin ungdom set ham i to kampe i Europa, og da hans eneste barn kom til verden og viste sig at være en dreng, var der ingen diskussion om hans fornavn. Herrgott hed han efter sin morfar.

Hvordan man senere fik held til at lægge beslag på *Schmeling*, er meget uklart, men det lykkedes altså. Alois Schmeling plejede også at betone for sin søn, at deres navnefælle ganske vist havde kæmpet for Tyskland under Anden Verdenskrig – som pilot i Luftwaffe vistnok – men

at han i hemmelighed havde været modstandsmand og for eksempel med fare for sit eget liv havde frelst to jødiske børn fra tilintetgørelsen.

Fire måneder efter at Max' mor var blevet begravet, blev han indskrevet i den kommunale realskole under sit nye navn. Han fik en del tæsk i frikvartererne til at begynde med af lømler, der påstod, at de hed Rocky Marciano eller Sonny Liston, men med tiden udviklede han et godt venstre jab samt en højre, der heller ikke var at foragte, og vandt på den måde både kammerater og respekt.

Og så voksede han op. Blev først lokomotivfører, derefter lærervikar og til sidst forfatter, og det er som fri kunstner, at han har hutlet sig igennem de seneste årtier. Han skrev en roman, som blev en succes både herhjemme og i udlandet, han udviklede den på opfordring fra sit forlag til en slags kvartet, og det var takket være dette råd og disse bøger, at han ikke havde siddet i et lokomotiv eller bag et kateder i mere end tyve år. Han har passeret de tres, så risikoen for at han skulle få brug for atter at gøre det, er krympet til det rene ingenting.

I dag er han enlig. Hans tredje kvinde forlod ham for et halvt år siden. Det medførte en mild depression, men hans terapeut påstår, at han er kommet over den. Han har to børn, en søn fra første ægteskab, en datter fra andet. De har ikke meget med deres far at gøre, i det mindste ikke som han ser det. De bor i henholdsvis London og København. Og i den sidste af byerne har han nu også to børnebørn.

Men dette skal ikke først og fremmest handle om Max Schmeling – i det mindste er det ikke hensigten. Præcis hvad hensigten er, har han endnu ingen anelse om, men

han har kolleger i forfatterbranchen, som påstår, at de arbejder netop sådan: De sætter sig ned med en blok og en blyant eller foran deres computer, uden en tanke i hovedet. Venter på, at noget skal begynde at ske. Og det gør det så. Og så skriver de det ned. Max har aldrig prøvet den metode, og han plejer at sige, at kollegerne lyver, men denne gang har han så gjort det. Han har skrevet en uendelighed af planlagte romaner, tiden er måske inde til at forsøge sig med noget nyt.

Hvis det altså er en historie, han er på vej ind i. Der er en del, der taler for det.

Han beslutter sig for at tage bilen. At blive hængende i Gimsen, fordi der ikke går et aftentog væk derfra, er ikke noget, han har lyst til at risikere, og lige efter klokken elleve tirsdag formiddag er han så nået ud af Maardam, er kørt op på A35 og kan begynde at spekulere på, hvad der ligger foran ham. Han har ikke været i kontakt med Schittkowski, siden de talte i telefon sammen i sidste uge. Anden gang, da de aftalte tidspunktet for besøget, var han ikke mere meddelsom end første gang.

Schittkowski vil mødes med Max, fordi han har brug for hans hjælp. Han mener, at Max skylder ham det. Han er døende.

Det er det hele.

Et sted mellem Aarlach og Oostwerdingen kommer regnen. Det er ikke nogen almindelig regn, men et skybrud, der gør det næsten umuligt at holde sig på vejen. Max synes, at det føles som at køre op mod strømmen i en flod, og da han alligevel har brug for at få benzin på, svinger han ind

på en tankstation, som meget passende dukker op. Da han er færdig med at tanke, er der stadigvæk ingen opklaring i vejret. Han går derfor ind på cafeen ved siden af tankstationen og sætter sig i en bås med en kop kaffe og en avis.

Avisen tager fem minutter, derefter folder han den sammen og begynder at tænke lidt på den sygdom, som Tibor Schittkowski angiveligt lider af. ALS. Max har fundet den på nettet – det gjorde han, lige så snart han havde lagt røret på efter den første telefonsamtale.

Amyotrofisk lateral sklerose. Det, han har læst sig til, lyder ikke sjovt. En slags muskelsvind, der ubønhørligt fører til døden. Ingen kendt behandling, bare medicin der kan bremse forløbet. Gennemsnitstiden fra diagnose til død er cirka tre år. Det plejer at ende med, at man ikke længere kan trække vejret.

Schittkowski har ikke fortalt, hvor længe han har lidt af sygdommen. Men Max tænker, at det nok handler om et par år, hvis han kun har nogle måneder tilbage. Han forsøger at forestille sig, hvordan han ser ud, og hvordan han bor, men det er naturligvis en umulig opgave. Da de var teenagere, mindede Tibor en del om Ringo Starr, det kan Max huske. Dog med betydeligt mere udstående ører. Uanset hvordan han redte sit lange hår, så kunne han ikke skjule dem, og dette – sammen med det, at han havde let ved at rødme i alle mulige situationer – gjorde, at han i visse kredse gik under betegnelsen *To Blodrøde Sejl*. Selvom det med rødmen nok bare var rygter. Og så vidt Max kunne huske havde Tibor også ladet sine ører operere og havde fået dem til at ligge lidt tættere ind mod hovedet. Han kunne dog ikke huske, at han nogensinde havde set resultatet med egne øjne.

Skidtbanken og *To Blodrøde Sejl*. Men disse gamle øgenavne er naturligvis ikke noget at sidde og spekulere på og slet ikke i lyset af, at indehaveren snart vil være død. Max mærker, hvordan en form for sorg tager ham i besiddelse. Antagelig en sorg over livets forgængelighed og meningsløshed. Over dødens ubestikkelighed. Han har jo skrevet et par tusind sider om den slags, eller har i det mindste forsøgt at få en del af sammenhængen ned på skrift, men når virkeligheden trænger igennem ordenes overflade, så føles det hele meget anderledes. Ja, radikalt anderledes, tænker Max Schmeling. Han overvejer en tid at ringe til sin terapeut, men da hun nok ikke vil kunne levere andet end et antal fornuftige og upålidelige ordplastre, så lader han være.

Han drikker resten af kaffen og løber i stedet gennem regnen ud til bilen. Når at blive reelt gennemblødt, til trods for at det ikke drejer sig om mere end tredive-fyrre meter, og han tænker, at det nok var en fejl, at han accepterede Schittkowskis invitation. Uanset hvad den så viser sig at indeholde. Da han atter er kommet ud på vejen, konstaterer han også – meget lidt overraskende og aldeles logisk – at der hviler en trøstesløshed over dette landskab. Eller trods alt måske bare en blegt skinnende melankoli – ja, som over alle landskaber og alle lande og over menneskelivet som sådan?

Et blegt skær, kan vi egentlig forvente os mere end det?

Af og til, når regnen for en stund tager af.

Alligevel har han jo et mål og en retning for sin færd, har han ikke? Er trøstesløshed og melankoli i øvrigt det samme? Han forstår ikke rigtigt, hvor disse tanker kommer fra, og heller ikke, om de er til gavn eller en forhindring, men måske bør man trods alt have noget storladent at klamre

sig til, når man føler, at man bare sidder og kryber sammen bag et rat på vej mod en død, som ganske vist ikke er ens egen, men som trods alt er et forvarsel om den.

Eller noget i den retning.

Til trods for at han har brugt tid på tankstationen, er han fremme i Gimsen en halv time for tidligt. Schittkowski har sagt, at han ikke må komme, før sygeplejersken har ladet ham i fred – klokken to – så Max kører en runde gennem byen først.

At komme tilbage til sin barndomsby, når man er blevet voksen, er som at spise morgenmad om aftenen. Det skurrer, og det stemmer ikke. De gamle mindesmærker er forfaldne eller er blevet revet ned, nye ting er kommet til i stedet. Løfter er blegnet, udsigter krøbet, og det er let at bilde sig ind, at hele ens opvækst bare har været en kimære eller et bluffnummer. På gadehjørnet bag Idrætsparken, hvor Max kysede Regina Bauer for første og eneste gang, står en gravhund og letter ben op ad en affaldskurv.

Han konstaterer, at rådhuset og kirken dog står nogenlunde intakte, og styrer efterhånden bilen ud mod Pokerskoven.

Her ligger der nu ganske rigtigt et boligområde. En snes huse i tre etager, der ser ud til at have fem eller ti år på bagen. Pokerskoven selv er krympet til en sørgelig række nåletræer, der indrammer husene på tre sider. Han finder den rigtige indgang på Eggerstraat uden de store problemer, parkerer bilen på en af de pladser, som er beregnet til gæster, og præcis klokken fem minutter over to står han foran en brunbejdset dør på øverste etage med et håndskre-

vet navneskilt oven over brevsprækken: PIRMASEN/RANDERS. Max ved overhovedet ikke, hvad det betyder – det minder mere om et firmanavn end om navnet på et menneske – men Tibor Schittkowski har forklaret, at der står netop det på hans dør. Af en eller anden grund.

Han tøver et par sekunder, det er endnu ikke for sent at vende om, så sætter han fingeren på dørklokken.

Schittkowski må have siddet og ventet på ham, måske har han set ham gennem vinduet, for døren bliver åbnet næsten med det samme. Max ved ikke, hvad han har forventet sig, hverken hvad angår lejligheden eller dens indehaver – antagelig en trist, traditionel treværelses og en dødsmerket fireogtresårig, der ser ældre ud, men hvis han skulle være ærlig, har han nok slet ikke dannet sig noget mentalt billede.

Under alle omstændigheder passer det ikke. Tibor Schittkowski sidder ganske vist i kørestol, og ganske vist ser han ikke rask ud, men der er noget over ham, som vidner om egenskaber, som Max ikke havde forventet. Måske en vis rankhed? Integritet? Intelligens? Hvorfor han måske havde forestillet sig, at hans tidligere bekendt skulle mangle den slags egenskaber, er ikke et spørgsmål, han vil tage stilling til, og en følelse af skam blusser hurtigt op i ham.

Schittkowski giver ham også tid til disse refleksioner, fordi han ikke siger noget de første tre-fire sekunder. De betragter bare hinanden – Max i døråbningen, Tibor i kørestolen. En ting, som sygdommen i hvert fald ikke har taget fra ham, er hårvæksten. Han er udstyret med en gråsprængt, kraftig paryk og et skæg som en gammeltestamentelig profet eller i det mindste en russer. Ansigtet er magert,

konstaterer Max. Nærmest udmarvet og aflangt som hos en hest. Ørerne ser helt igennem normale ud, den smule man kan se af dem, så den gamle operation har i hvert fald helt klart været en succes. Brillen med et tyndt metalstel hænger langt nede på den kraftige næse – de er svagt, meget svagt bruntonede – og han møder Max' blik hen over kanten af dem. Max tænker, at hvis der er en enkelt detalje, der minder ham om Tibor, som han var for fyrre-halvtreds år siden, så er det netop øjnene.

Han havde et gennemtrængende blik, havde han ikke? Lidt sindssygt.

Men Ringo Starr? Næppe.

Mager også, nu som dengang. En tyk, grøn trøje hænger løst over skuldre og krop – af benene ses ingenting, fordi han har viklet et tæppe rundt om dem, også helt ned omkring fødderne. Hænderne, som hviler roligt på kørestolens armlæn, ser brugbare ud, men også en smule slidte.

“Tibor Schittkowski?”

“Max Schmeling. Det er lang tid siden.”

Et skævt smil inde i skægget.

“Velkommen, min ven. Tænk sig, at alting, hver eneste ting og hver eneste opgave, tager længere tid, end vi bilder os ind. Med undtagelse af selve livet. Med det er det modsat.”

Hans stemme er en smule rusten, lidt hvæsende. Han kører kørestolen tilbage og lader sin gæst komme ind. Max spekulerer over, om det er en indledningsreplik, som han har udtænkt i forvejen. Det virker sådan, og i så fald er der nok en del andet, som også er forberedt. Men det har han vel allerede regnet ud. Han fortryder igen, at han er

kommet, men der er naturligvis ingen muligheder for helt at ændre det, som situationen er.

“Kom bare ind. Jeg havde tænkt mig, at vi skulle lægge ud med en lille whisky for at styrke os.”

Det er en overraskelse, men det går op for Max, at det er præcis det, han har brug for til en start.